

POZIOMY WYMAGAŃ Z JĘZYKA POLSKIEGO NA POSZCZEGÓLNE OCENY DO KL. VI

Uwaga! Przy każdej wyższej ocenie obowiązuje również zakres wymagań na oceny niższe, np. uczeń otrzymuje ocenę dobrą, jeżeli opanował wiadomości i umiejętności z poziomu oceny dopuszczającej, dostatecznej i dobrej.

Ocena celująca

- Uczeń samodzielnie rozwija zainteresowania, wykazuje się wiedzą dodatkową. Odznacza się elokwencją i kulturą języka w przekazywaniu wiadomości,
- na temat związany z lekturą, własnymi zainteresowaniami i doświadczeniami wypowiada się płynnie,
- przy materiale lekturowym stosuje przewidzianą w kl. VI terminologię,
- wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne, wskazują na odczytanie,
- we własnych tekstach stosuje środki zaciekawienia czytelnika, np. opis,
- uczeń jest bardzo aktywny na lekcji, potrafi zająć stanowisko w rozmowie,
- daje dowody wnioskowania i uogólniania,
- odbiera ze zrozumieniem teksty niewerbalne (plakaty, fotografie). Potrafi ułożyć na ich temat spójną wypowiedź z elementami oceny,
- bierze udział w konkursach przedmiotowych i osiąga w nich sukcesy,
- ze sprawdzianów osiąga najwyższe oceny,
- samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach, potrafi je selekcjonować zależnie od potrzeb,
- wskazuje źródła informacji,
- spełnia wymagania określone na ocenę bdb.

Ocena bardzo dobra

1. Słuchanie

Uczeń potrafi:

- dokonać selekcji informacji.

2. Mówienie

Uczeń potrafi:

- samodzielnie formułować argumenty,
- wyjaśniać motywy postępowania bohaterów,
- korzystać aktywnie z pojęć poznanych na lekcjach,
- dyskutować na wskazanym temacie w sposób przestrzegający zasad dobrej dyskusji.

3. Czytanie

Uczeń potrafi:

- rozróżniać różne teksty literackie, publicystyczne, popularnonaukowe ze względu na tematykę i język,
- posługiwać się czynnie terminami poznаныmi na lekcjach j. polskiego, zawartymi w zeszytce przedmiotowym, podręczniku do kształcenia językowego i podręczniku do kształcenia literackiego,
- wyjaśniać różnicę między utworem literackim a jego adaptacją filmową.

4. Pisanie

Uczeń potrafi:

- posługiwać się formami użytkowymi: list, recenzja, reklama, streszczenie, notatka zgodnie z celem,
- tworzyć teksty o zabarwieniu literackim: opowiadania, mity, legendy, wiersze, itp.
- stosować środki zaciekawienia czytelnika.

5. Nauka o języku

Uczeń potrafi:

- odczytać ze zdań i równoważników intencję nadawcy,
- przekształcić zdania pojedyncze na złożone i odwrotnie,
- wskazać związki współrzędne i podrzędne.

6. Formy wypowiedzi

Uczeń potrafi:

- podać cel stosowania planu,
- stosować formy wypowiedzi zgodnie z celem i sytuacją.

7. Ortografia i interpunkcja

Uczeń potrafi:

- poprawnie stosować znaki interpunkcyjne w zdaniach pojedynczych i złożonych.

Ocena dobra

1. Słuchanie

Uczeń potrafi:

- ułożyć informacje od najbardziej szczegółowych po najbardziej ogólne.

2. Mówienie

Uczeń potrafi:

- wziąć udział w dyskusji i przestrzegać jej zasad,
- wygłaszać przemówienie w sposób świadomy z wykorzystaniem form zaciekawienia słuchacza.
- opowiedzieć prawdziwą historię z elementami fikcji.
- recytować wskazane przez nauczyciela wiersze i fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad recytacji.

3. Czytanie

Uczeń potrafi:

- czytać ze zrozumieniem teksty literackie, publicystyczne, popularnonaukowe na poziomie dosłownym i przenośnym,
- potrafi zdefiniować terminy poznane na lekcjach j. polskiego, zawarte w zeszytach przedmiotowym, podręczniku do kształcenia językowego i podręczniku do kształcenia literackiego i wykorzystać je w swych wypowiedziach,
- wytłumaczyć różnice między narratorem i autorem,
- omówić charakterystyczne cechy mitu, bajki, legendy, opowieści biblijnej,
- wymienić i zdefiniować podstawowe terminy związane z prasą: czasopismo, dziennik, miesięcznik, felieton, reportaż, wywiad, reportaż,
- wymienić i zdefiniować terminy: scenarzysta, producent, kostiumolog, charakteryzator, scenograf, dubbing, statysta, plan, scena, ujęcie, operator.

4. Pisanie

Uczeń potrafi:

- ułożyć plan szczegółowy,
- stworzyć oryginalne opowiadanie twórcze i odtwórcze z zachowaniem reguł ortograficznych, interpunkcyjnych i gramatycznych,
- redagować opowiadanie z użyciem dialogu,
- prawidłowo zapisać dialog w opowiadaniu,
- zredagować recenzję i streszczenie dowolnego tekstu,
- przekształcić plan w opowiadanie,

5. Nauka o języku

Uczeń potrafi:

- poprawnie stosować tryby czasownika w zdaniach,
- dostrzec i wyjaśnić na czym polegają związki między różnymi częściami mowy: rzeczownikiem i przymiotnikiem, czasownikiem i rzeczownikiem, czasownikiem i przysłówkiem, itd.,
- poprawnie użyć przysłówków oznaczających czas, miejsce i sposób,
- zastosować liczebniki ułamkowe i zbiorowe w zdaniach,
- przekształcić zdania w równoważniki zdań i odwrotnie,
- utworzyć zdania złożone współrzędnie i podrzędnie,
- rozróżnić wyraz nadrzędny i podrzędny,
- przedstawić graficznie związki wyrazów,
- rozróżnić i nazwać wszystkie części zdania,
- sporządzić wykres zdania,
- rozwinąć zdania poprzez dodawanie do podmiotu i orzeczenia przydawek, dopełnień i okoliczników,
- poprawnie akcentować różne formy danego wyrazu i wskazać sylabę akcentowaną,
- omówić prawidłowy szyk wyrazów w zdaniu.

6. Ortografia i interpunkcji

Uczeń potrafi:

- stosować w praktyce zasady pisowni wyrazów z u i ó, rz i ż, h i ch,
- prawidłowo zapisywać wyrazy zakończone na ą, ę, om, em, on, en,
- prawidłowo stosować rozdzielną lub łączną pisownię cząstek bym, byś, by oraz przeczenia nie,
- prawidłowo stosować wielkie i małe litery,
- prawidłowo stosować końcówki ji, i, ii w zakończeniach rzeczowników.
- Prawidłowo stosować zasady interpunkcji na granicy zdań składowych.

Ocena dostateczna

1. Słuchanie.

Uczeń potrafi:

- zrozumieć słuchany tekst.

2. Mówienie

Uczeń potrafi:

- określić różnicę między kłótnią i dyskusją,
- podjąć próbę sformułowania argumentów,
- opowiedzieć treść obejrzanego filmu i przeczytanego tekstu pisanego,
- wyrazić swoją opinię na temat obejrzanego filmu lub przeczytanej książki.

3. Czytanie

Uczeń potrafi:

- czytać wyraziście,
- wskazać w tekście literackim środki stylistyczne: metaforę, porównanie, epitet, onomatopieję (wyraz dźwiękonaśladowczy), rym,
- rozpoznaje terminologię poznawaną na lekcjach j. polskiego i wie do czego się odnosi. Definiuje najważniejsze pojęcia: narrator, poezja, proza, rym, świat przedstawiony, baśń, legenda, mit, nadawca, odbiorca, nowela, podmiot liryczny, wątek, akcja, fabuła,
- wskazać różnicę między poezją i prozą,
- korzystać z różnego rodzaju słowników i encyklopedii,
- analizując film czynnie posługiwać się terminami: reżyser, aktor, scenariusz,
- odróżnić legendę od mitu.

4. Pisanie

Uczeń potrafi:

- przekształcić dialog na wypowiedź ciągłą,
- sporządzić krótką notatkę na dany temat,
- odróżnić notatkę od streszczenia,
- stworzyć ramowy i szczegółowy plan wydarzeń.

5. Nauka o języku

Uczeń potrafi:

- użyć prostej i złożonej formy czasu przyszłego,
- rozpoznać wszystkie części mowy,
- określić formy odmiennych części mowy,
- rozróżnić liczebniki główne, porządkowe, ułamkowe i zbiorowe,
- rozróżnić zdania złożone współrzędnie i podrzędnie,
- przedstawić na wykresie zdania złożone współrzędnie i podrzędnie,
- odzieli przecinkiem współrzędne składniki zdania,
- odszukać w zdaniach wyrazy łączące się w związki,
- dopasować orzeczenie i podmiot pod względem formy i znaczenia,
- rozróżnić części zdania przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- wskazać zdanie podrzędnie i współrzędnie złożone, wydzielić zdania składowe, określić rodzaj zdania podrzędnego.

6. Ortografia i interpunkcja

Uczeń potrafi:

- wymienić zasady pisowni wyrazów z u i ó, rz i ż, ch i h,
- wymienić zasady dotyczące zapisu wyrazy zakończonych na ą, ę, om, em, on, en,
- wymienić zasady dotyczące rozdzielnej lub łącznej pisowni cząstek bym, byś, by oraz przeczenia nie,

- wymienić zasady dotyczące stosowania końcówek *ji*, *i*, *ii* w zakończeniach rzeczowników,
- prawidłowo stosować wielkie i małe litery,
- wymienić zasady interpunkcji na granicach zdań składowych,
- stara się zastosować poznane zasady w praktyce.

Ocena dopuszczająca

1. Słuchanie

Uczeń potrafi:

- słuchać z uwagą i w sposób umożliwiający zrozumienie słyszanego tekstu,
- dostrzec akcent wyrazowy i zdaniowy,
- rozpoznać uczucia mówiącego: radość, smutek, itp.

2. Mówienie

Uczeń potrafi:

- odróżnić fikcję literacką od rzeczywistości,
- opowiedzieć o sobie i zdarzeniach rzeczywistych lub fikcyjnych,
- wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy,
- wygłosić proste przemówienie.

3. Czytanie

Uczeń potrafi:

- wskazać w tekście i posługiwać się pojęciami: świat przedstawiony, bohater, narrator, proza, poezja, podmiot liryczny, środek stylistyczny,
- nazwać środki stylistyczne występujące w utworze literackim: epitet, porównanie, onomatopeja, rym, metafora, ożywienie, uosobienie,
- odróżnić autora od narratora,
- odróżnić utwór o tematyce mitologicznej od legendy i baśni,
- rozróżnić fantastykę i realizm,
- odróżnić teksty użytkowe od literatury,
- rozróżniać rodzaje literackie,
- wyjaśnić na czym polega adaptacja filmowa utworu literackiego,
- określić temat utworu literackiego, tekstu użytkowego, dzieła filmowego i malarskiego,
- czytać ze zrozumieniem teksty dostosowane do jego wieku.

4. Pisanie

Uczeń potrafi:

- budować zdania pojedyncze i złożone,
- redagować plan na podstawie opowiadania,
- stworzyć prosty opis, opowiadanie z dialogiem, charakterystykę,
- redagować krótkie formy użytkowe: list, zaproszenie, ogłoszenie, przepis, przemówienie,
- wymienić cele recenzji, streszczenia, sprawozdania, notatki,
- zastosować trójdzielną kompozycję wypowiedzi pisemnej oraz akapity.

5. Formy porozumiewania się

Uczeń potrafi:

- zastosować formy grzecznościowe w liście,
- dostosować styl wypowiedzi do okoliczności,
- wypowiadać się w sposób kulturalny i z szacunkiem do rozmówcy,
- wypowiadać się w sposób płynny i logiczny.

6. Nauka o języku

Uczeń potrafi:

- znaleźć i nazwać w zdaniu poszczególne części mowy i części zdania (z małą pomocą nauczyciela),
- zauważyć różnicę między zdaniem i równoważnikiem zdania,
- przekształcić zdanie na równoważnik zdania,
- rozpoznać zdanie pojedyncze i złożone oraz wskazać różnicę między nimi, wymienić pytania o części zdania i mowy,
- omówić system akcentowania języka polskiego, budowę wyrazu oraz podstawowe zagadnienia z fonetyki (tworzywo języka – głoska, litera, sylaba),
- omówić schemat komunikacji międzyludzkiej (nadawca, odbiorca, komunikat, kontekst, kod).

7. Ortografia i interpunkcja

Uczeń:

- stara się pisać w sposób poprawny,
- jest świadom popełnianych błędów i dąży do ich eliminacji,
- zna podstawowe zasady pisowni („ó”, „rz”, „ch”, „ż” wymienne, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy)

8. Wymagania dodatkowe:

Uczeń:

- samodzielnie odrabia prace domowe na miarę swoich umiejętności i poprawia je zgodnie ze wskazówkami nauczyciela,
- ma w zeszycie i ćwiczeniach wszystkie notatki z lekcji i zadania, nadrabia braki wynikłe z nieobecności lub zaniedbań,
- czyta lektury obowiązkowe lub ich fragmenty wskazane przez nauczyciela,
- stara się poprawić oceny niedostateczne ze sprawdzianów i prac samodzielnych,
- stara się brać udział w lekcjach na miarę swoich możliwości,
- przynosi na lekcję potrzebne materiały,
- włącza się do pracy grupy,
- wykazuje zainteresowanie przedmiotem i cechuje się nienaganną postawą w czasie lekcji.